

Riigihangete Vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

Meie 22.07.2025 nr 3-10/51

Hankija täiendav seisukoht riigihanke 295788 vaidlustuses

Vaidlustaja:

Green IT OÜ
registrikood: 11306239
Mustamäe tee 3, Tallinn
info@greenit.ee, hange@telia.ee
esindaja: Asko Pukk
AS SEB Lüüsing
registrikood 10281767

Hankija:

Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus
registrikood: 70008440
Mäealuse 2/2, 12618 Tallinn
e-post: smit@smit.ee

esindaja: Erle Eks (Esindusõiguse alus: peadirektori 29.11.2024 otsus nr 1-1/88 „Õiguse ja hangete osakonna põhimäärus“ p 3.5)
e-post: erle.eks@smit.ee
telefon: 5906 9818

Kolmas isik:

AS Atea
Registrikood: 10088390
esindaja: Marko Mehilane
e-post: marko.mehilane@njordlaw.ee

1. ASJAOLUD

- 1.1 VAKO andis oma 14. juuli teatega teistele menetlusosalistele tähtaja 22.07.2025, et esitada täiendavaid seisukohti.
- 1.2 Ühispakkujatelt Green IT OÜ ja Aktsiaselts SEB Liising laekus 16.juulil 2025 täiendav seisukoht minikonkursi „850 A1 lauaarvuti rentimine (kordus)“ (295788) vaidlustuses.
- 1.3 Hankija ei korda juba esimeses vastuses kirjutatut, kuid jääb täies mahus esitatu juurde.

2. TÄIENDAV SEISUKOHT

- 2.1. Hankija näitlikustab, kuidas toimub „Average CPU Mark: Multithread Rating“ skoori kontrollimine pakkuja esitatud veebilehe kuvatõmmise kaudu, mille läbi on hõlpsasti võimalik veenduda, et pakkumuse vastavuse kontroll on olnud sisuline ning vaidlustaja etteheited alusetud.
- 2.2. Kuivõrd hankija ei saa avaldada ärisaladuse hoidmise kohustust rikkumata ühegi pakkuja pakkumuse sisu, esitab hankija vastavuskontrolli näitlikustamiseks kuvatõmmise suvalise protsessori, mida ei ole pakunud käesolevas minikonkursis ükski pakkuja, kohta. VAKO saab vaidlustuse lahendamisel kontrollida, kas hankija on oma kohustusi pakkumuste vastavaks tunnistamisel nõuetekohaselt täitnud ning kontrollida, et hankija otsused on õiguspärased.
- 2.3. Praktikast toimub vaidlusaluse tingimuse kontrollimine nii, et pakkuja esitab pakkumuse koosseisus küsitud kuvatõmmise samasugusel kujul, nagu hankija on näitlikustamiseks kuvatõmmise nr 1 esitanud. Kuvatõmmisel nr 1 on hankija punasega märkinud „Average CPU Mark: Multithread Rating“ skoor, s.o näitaja, mida vastavuse kontrollimiseks küsiti. Nagu kuvatõmmiselt näha, siis näidised esitatud protsessoril on see kuvatõmmise kohaselt 41 271.
- 2.4. Hanketingimuses oli nõutud, et keskmine skoor peab olema vähemalt **30 000** „PassMark Performance Test“ „PerformanceTest V10“ tulemustel <https://cpubenchmark.net> veebilehel paiknevale infole (*Average CPU Mark: Multithread Rating*). Vaidlustaja on oma täiendava, s.o 17.07.25 esitatud seisukoha punktis 5 esitanud nõudmise, et kuvatõmmisel peaks sisalduma selge tõend või viide „PassMark Performance Test“ „PerformanceTest V10“ testile. Seda nõuet, et benchmark veebilehe tõmmisel sisalduks ka eraldi kirjalik märge testi versiooni kohta, hanketingimus ei sisaldanud, kuivõrd CPU võimekuse kontrollimiseks võib hankija vastavuskontrolli raames ise teha hõlpsasti tõendite paikapidavust kontrollivaid toiminguid või usaldada pakkujate esitatud andmeid. Hankija selgitab, et selline nõue oleks antud juhul ka tarbetu, kuna testi skoorid arvutataksegi justnimelt küsitud testi versiooni pealt. Küll aga kui avada eraldiseisvalt Performance testi tarkvara, nagu seda on teinud vaidlustaja, on võimalik testijal testi versiooni ise muuta.
- 2.5. Veelgi enam, vaidlustaja väidab, et hanketingimuses hankija küsitud kuvatõmmis ei ole tõendina usaldusväärne ning piisav (vt 17.07.25 seisukoht p 4-6). Hankija juhib tähelepanu, et hanketingimused, mida ei ole vaidlustatud õigeaegselt, s.o enne pakkumuse esitamise tähtaega, on kehtivad ning pärast pakkumuste avamist ja vaidlustaja jaoks ebasoodsa otsuse tegemist ei ole võimalik tõendi usaldusväärsuse küsimuse üle enam vaielda. Hankija juhib tähelepanu, et <https://cpubenchmark.net> veebilehe kuvatõmmise esitamise nõue on toodud juba raamhankes. Nagu vaidlustaja sagedase seadmete hangetes osalejana kindlasti teab, on kõnealune CPU skoori nõue praktikas tavapärane. Seejuures hankija võib sisulise kontrolli teostamisel usaldada kuvatõmmisel esitatud andmeid või teha täiendavaid toiminguid, et veenduda esitatud andmete õigsuses või miks mitte, küsida hankes hoopis näidisseadmete esitamist, kui see on nõude kontrollimisel asjakohane. Käesoleval juhul hankija selliseid tingimusi seadnud ei olnud.

- 2.6. Nimelt praktikas kuvatõmmisel esitatud andmete pinnalt hankija kontrollib pakkuja esitatud andmed vastavuskontrolli etapis üle algallikast, st veebilehelt <https://www.cpubenchmark.net/>. Veebilehel toodud turul müüdavate protsessorite nimekiri ning pakkumuses pakutava protsessori andmeid avades on seal väljatoodud keskmine skoor ning mh diagramm, mille pealt saab välja lugeda sama keskmise skoori ja mille alusel skoor kujunenud on. Neid andmeid ei saa pakkujad ise sisestada või muul moel mõjutada, sest keskmine skoor kujuneb kolmandate isikute üleslaaditud testide põhjal, mis on tehtud vähemalt V10 tarkvara peal. Hankija ei nõua, et kuvatõmmisel oleks näha tarkvara versioon, sest see info koos testi skoori kujunemise ajaga (viimased 30 päeva) on hankijal võimalik ise üle kontrollida.
- 2.7. Näitena VAKO-le esitatud kuvatõmmisel nr 2 on punasega märgitud sama skoor, ehk 41 271 ning punases raamis on esile toodud ka viide, mille põhjal see skoor põhineb, ehk: From submitted results since PerformanceTest V10 as of 17th of July 2025. Esitatud andmetest nähtub selgelt, et hankelepingu eseme keskmine skoor CPU küsitud näitaja osas vastab hankes küsitule.
- 2.8. Sisuliselt on vaidlustaja esitanud väite, et kuvatõmmisel nr 2 viidatud joonisel toodud andmed ei tugine üksnes V10 testtarkvaral, vaid tugineb V10 ja uuematel tarkvaraversioonide testitulemustel. Vaidlustaja esitas sama hanke eseme eelmises minikonkursis (292611) vaidlustuse, milles selgitas, et hankija sätestatud tingimusi tuleb vastavalt kohtupraktikale ja seadusele käsitleda TsüS § 75 lg 1 kohaselt nii nagu mõistlik isik seda samadel asjaoludel mõistma pidi. Kuivõrd hankija vastavustingimustes viidatud veebilehel puudub muu, kui kuvatõmmisel nr 2 viidatud V10 tarkvaraga või V10 tarkvara ja uuemate tarkvaradega testimise tulemuste andmed, siis mõistlik isik pidi aru saama, hankija ei viita andmestikule, mida pole olemas ning hankija viitab andmestikule, mis on veebilehel avaldatud (kuvatõmmis nr 2). Seetõttu pidi mõistlik isik samadel asjaoludel mõistma, et hankija kontrollib just kuvatõmmisel nr 2 viidatud andmestiku alusel CPU vastavust. Samadel põhjustel on vaidlustaja väited, et hankija pidi kontrollima mingi kolmanda tarkvaraversiooni alusel CPU tulemusi lihtsalt meelevaldne ning ebaõige. Hankija ei saa tugineda andmestikule, mida pole veebilehel avaldatud, kui vastavustingimuse kohaselt peab CPU skoor olema kontrollitav vastava veebilehe andmetel. Väheoluline ei ole ka asjaolu, et sama eseme peale korraldatud ja käesolevale minikonkursile eelnenud minikonkursil, mille hankija tunnistas kehtetuks, esitas vaidlustaja pakkumuse ning selles menetluses ei esinenud vaidlustajal ühtegi küsimust seoses viidatud vastavustingimuse sisustamisega, vaid vaidlustaja käsitles CPU vastavustingimust hankijaga ühtviisi. Veelgi enam, vaidlustaja esitas käesolevale minikonkursile eelnenud minikonkursil vaidlustuse nõudes, et hankija peab pakkumuse kontrollimisel lähtuma veebilehel kuvatõmmisel nr 2 esitatud andmetest. Seetõttu leiab hankija, et vaidlustaja ei teosta oma õiguste kaitset heas usus.
- 2.9. Samasuguse kontrolli on teostanud hankija ka edukaks tunnistanud pakkumuse suhtes vaidlustatud minikonkursil. Hankija lisab edukaks tunnistanud pakkumuse kohta samasuguse kontrolli kuvatõmmise riigihangete registrisse minikonkursi nr 295788 sisedokumentide alajaotusse, millel toodud andmetes on selgelt kirjas, et keskmine testitulemus ületab 30 000. Seega on võimalik VAKO-l hõlpsasti veenduda, et hankija on vastavuse kontrolli teostanud hoolikalt ning et pakkuja esitatud andmed on tõesed.
- 2.10. Seega oli hankija otsuse tegemisel veendunud, et pakkumus vastab minikonkursi vastavustingimustele. Kohtupraktikas korduvalt leidnud kinnitust, et hankijal on õigus teha otsus ka esitatud andmete pinnalt ja see on hankija valik, kas usaldada pakkuja esitatud andmeid või nõuab asjaolude kindlakstegemiseks tõendeid. Kohtul ei ole ilma seadusliku aluseta õigust sekkuda hankija kaalutusõigusesse (Riigikohtu 19.12.2019 otsus asjas nr 3-19-1464, p 16, sama põhimõtet on korranud Tln Rngk otsuses nr 3-24-1566).

2.11. Kuivõrd antud asjas on hankija ammendavalt tõendanud, et pakkumuse sisuline kontroll on põhjalikult läbi viidud ja hankija otsus õiguspärane, siis tuleb vaidlustus jätta rahuldamata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Erle Eks
õiguse ja hangete juht

[Lisa: Kuvatõmmis 1;
Kuvatõmmis 2
Eduka pakkuja kuvatõmmis RHR-st kättesaadav sisedokumentide alajaotusest]

Erle Eks, erle.eks@smit.ee